

ב"ה

פרשת בלק

דרך כוכב מיעקב
בלק כד, יז.

כל יהודי הוא "כוכב"

כותב הרמב"ם: ^[11] "אין הטמאים אוכלין בתרומה עד שיעריב שְׁמֶשֶׁם ויצאו שלשה כוכבים אחר שקיעת החמה, שנאמר ^[12] ובא השמש וטָהַר, עד שיטהר הרקיע מן האור, ואחר יאכל מן הקדשים".

ומקור הדברים - בתהחלת הש"ס, "מאימתי קורין את שמע בערבית משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן", ומפרש בגמרא "קמשמע לך דכפרה לא מעכבא", כי, הפירוש ד"טהר" אינו "טהר גברא" (על ידי הבאת קרבנותיו), אלא "טהר יומא", "משעת צאת הכוכבים שהוא גמר ביאת השמש" ^[13]. ובפרטיות יותר – כדאיתא במסכת שבת ^[14] "כוכב אחד יום, שנים בין השמשות, שלשה לילה... לא כוכבים גדולים הנראים ביום, ולא כוכבים קטנים שאין נראים אלא בלילה, אלא בינונים".

והקשר והשייכות לזמן מתן תורה – בלשון צחה וברורה: "תרומה" – קשורה עם תורה, כדאיתא בזהר ^[15] ש"תרומה" אותיות - תורה מ' - , היינו, תורה שניתנה לארבעים יום.

וענין אכילת התרומה על ידי הכהנים הוא – שהתורה ("תרומה") נעשית מאכלו של כל אחד ואחד מישראל, עליהם נאמר ^[16] "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", היינו, שהתורה היא "לחם ומזון הנפש... כמו שהלחם הגשמי זן את הגוף... להיות דם ובשר כבשרו" ^[17].

על פי זה יש לבאר את תוכן ההלכה על דבר אכילת תרומה לאחרי שיצאו שלושה כוכבים – ב"לתקן הדעות" ^[18]:

"כוכבים" – קאי על בני ישראל, כדאיתא בירושלמי¹⁹¹ שכל יהודי נקרא בשם "כוכב", כמו שכתוב¹¹⁰ "דרך כוכב מיעקב", ולהעיר גם מפסק דין הרמב"ם¹¹¹ שהפסוק "דרך כוכב מיעקב" קאי על מלך המשיח, וידוע התיווך דשני הפירושים – שבכל אחד ואחת מישראל, יש ניצוץ מנשמת משיח, בחינת היחידה, שלכן, נקרא גם הוא בשם "כוכב", כמו מלך המשיח.

ו"שלשה כוכבים" – קאי על בחינותיהם של שלשת האבות ("החוט המשולש"¹¹²), על דרך ובדוגמת "אוריאל תליתאי"¹¹³) שיש בכל אחד ואחת מישראל, שלכן נקראים בשם "אבות" דכל אחד ואחת מישראל. "אין קורין אבות אלא לשלשה"¹¹⁴ כמבואר בתורה אור¹¹⁵ ש"תמיד יש בחינה זו (דהאבות) בכל זמן בכל אדם. . בחינת האבות היא ירושה לבניהם אחריהם בכל דור ודור. . אבל שאר בחינות ומעלת הצדיקים כגון השבטים. . יש לך אדם שאין בו כלל בחינות ומדרגות אלו, מה שאין כן בחינת האבות צריך להיות בכל אדם שהם שורש ומקור כל נשמות ישראל".

ו"שלשה כוכבים בינונים" (כדאיתא בגמרא) – יש לומר שבזה מרומז דרגת ה"בינוני" בעבודת האדם, אשר, "מדת הבינוני היא מדת כל אדם ואחריה כל אדם ימשוך"¹¹⁶.

ותוכן ההוראה מהלכה זו – שכאשר ישנם שלשה כוכבים (בינונים) יכולים הכהנים לאכול בתרומתם (עוד לפני ש"טהר גברא") – שבכל מעמד ומצב בכחו של יהודי ללמוד תורה באופן שנעשית דם ובשר כבשרו (אכילת תרומה), דמכיון שיש אצלו שלשה כוכבים (בינונים), אינו צריך להמתין לעבודה מיוחדת (טהרה וכו'), אלא יכול לאכול תרומה (שהתורה תהיה דם ובשר כבשרו) תיכף ומיד.

ועל פי זה מובנת גם השייכות דהלכה זו לשבת זו, ערב זמן מתן תורתנו – שהענין דקבלת תורה אינו אלא בבחינת מחוסר זמן, היינו, שבסיומו של יום זה נכנסים מיד ל"זמן מתן תורתנו", ובלשון הרמב"ם – "ובא השמש וטהר, עד שיטהר הרקיע מן האור", מחוסר זמן בלבד, "ואחר יאכל מן הקדשים" – קבלת התורה באופן שנעשית דם ובשר כבשרו.

ולאחרי זה באים גם לשלימות הטהרה ("טהר גברא") – שאז יכול לאכול לא רק בתרומה, אלא גם בקדשים ממש, החל משלמים ("שיש בהם שלום למזבח ולכהנים ולבעלים"¹¹⁷), קדשים קלים, עד לקדשי קדשים, חטאת כו', הקשור גם עם שלימות הטהרה והקדושה דמי חטאת¹¹⁸ - "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"¹¹⁹

קטע משיחת ש"פ במדבר, ה' סיון, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשמ"ה ה"ג ע' 395.

- [\[1\]](#) הל' תרומות ז, ב.
- [\[2\]](#) ויקרא כב, ז.
- [\[3\]](#) פרש"י ברכות כ, א.
- [\[4\]](#) לה, ב.
- [\[5\]](#) ח"ג קעט, א. תקו"ז תי"ז (לא, רע"ב).
- [\[6\]](#) שמות יט, ו.
- [\[7\]](#) תניא פ"ה.
- [\[8\]](#) ראה רמב"ם הל' תמורה בסופן.
- [\[9\]](#) מעשר שני ד, ו.
- [\[10\]](#) במדבר כד, יז.
- [\[11\]](#) הל' מלכים רפי"א.
- [\[12\]](#) קהלת ד, יב.
- [\[13\]](#) שבת פח, א.
- [\[14\]](#) ברכות טז, ב.
- [\[15\]](#) ר"פ וארא.
- [\[16\]](#) תניא רפי"ד.
- [\[17\]](#) פרש"י ויקרא ג, א.
- [\[18\]](#) ראה חגיגה יח, ב.
- [\[19\]](#) יחזקאל לו, כה.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא -

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה